Országos Szechenyi Könyvtár

Kis-Czell, 1901. III. évfolyam. 40. szám. Vasárnap, október 6.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmatni-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem véletnek.

Egy fontos igazság fellenditése.

Az, aki a legutóbbi ülés-szakban lefolyt képviselőházi vitákat és a kereskedelmi miniszternek e vitákban elfog'alt álláspontját figyelemmel kisérte, első pillanatban azt a benyomást nyerte, mintha a kis- és középiparosnak a tönkremenés elől nem volna menekvése.

A magam részéről nem ugy fogom fel a helyzetet, sőt mondhatom, hogy az ily álláspont egyenesen veszélyes volna és pedig veszélyes azért, mert nem is szabadna azzal a gondolattal foglalkozni, hogy egy életképes szervezetet tönkremenni engedjünk; ha tekintetbe veszszük, hogy például csak czipőanyagból Ausztriából évente 19 millió korona értékü bevételünk van.

Tizenkilencz millió érték! Igazán megdöbbentő még gondolatnak is és önkéntelenül felvetődik az a kérdés, hogy miért kell annak igy lennie.

Indokolva van elsősorban fejtegetni, hogy mily okból özönlik annyi tömérdek czipő-anyag az országba, holott itt jobb és csinosabb áru készül, mint például Bécsben vagy Csehországban, eltekintve az olcsóságot. Megadhatom a feleletet és pedig röviden összefoglalva. Ott sok a pénz, nálunk pedig nagy a szegénység.

Hogy mit jelent ez utolsó mondatom, azt minden ember, aki a kereskedelemhez és a forgalomhoz kis érzékkel bir, rögtön felismeri; tehát nem ott fogja keresni a baj orvoslását, ahol a felső körök, t. i. kizárólag szubvenczionált gyárak betelepitésében, hanem a kis- és középiparosok felsegélyezésében is.

Nem tagadhatom, hogy mi a férczmunkákkal Csehországgal szemben nem vagyunk versenyképesek, de annál inkább kellene azoknak segélyt és módot nyujtani, kik az izlésesebb export czipő-áruk előállitásával foglalkoznak; mert ha ezeknek anyagilag erős kifejtő-erőt kölcsönöznénk, ezáltal a kisebb iparos is foglalkozást találna nálunk és ezeknek a megélhetési módjuk jövőre biztositva lenne.

Ez alkalommal nem lesz hiábavaló fáradság felemliteni, hogy miképpen fejlődött Bécsben és Csehországban ez az iparág oly fokra, hogy még a tengerentuli országokba is tömérdek sok czipőanyag szállittatik. Kezdetben Bécsben keletkezett ez iparághoz való ragaszkodás oly mértékben, hogy a legelső pénzes emberek támogatták; ugynevezett exportőrök keletkeztek, kik a közvetitéssel foglalkoztak és máig is foglalkoznak vele; később a központi kormány szakembereket küldött ki Csehországba, hogy a falusi népet oktassa erre az iparágra, mert minden tényező felismerte ennek a czikknek nagyszerü forgalomképességét.

Nálunk épp az ellenkezője történik, mert nem ismerik fel, hogy első sorban a kis- és középiparososztályt kell támogatni, mert tudvalevő, hogy ott, ahol erős kis- és középkereskedő-osztály nem létezik, ott a magyar ipar sem virágozhat, mert rendszerint ugy kell annak lenni, hogy a nagyipar kifelé gravitáljon és arra szolgáljon, hogy külföldi tőkét hozzon az országba; sajnos, itt a belföldi szükséglet kielégitésére történnek a betelepitések, ez pedig előbb vagy utóbb ilyen vállalatokra nézve ugyis a csődöt jelenti.

Annak a körülménynek, hogy a kisiparos tönkremenését mesterségesen előidézik, még az a következménye van, hogy napról-napra fogy a jó segédmunkások száma; tanoncz már alig jelentkezik, a gyárakban tanult segédek pedig sem elegendő izléssel, sem pedig kellő szakértelemmel nem birván, jobb munkásokat kereső gyárak külföldről lesznek kénytelenek munkásokat importálni, ami bizony kiszámithatlan kárral fog járni ugy az országra, mint magukra a gyárakra is. Megvagyok győződve, hogy ahol a kis- és középiparost kellően nem támogatják, ott a gyáriparnak is aláássák a talajt, mert az egyik osztály nagyon is szükséges a masiknak kiegészitésével, egyik a

TÁRCZA.

A japáni ház.

Olyan izgatóan rózsaszinhoma'y tölti be a szalont. A magas temálványon levő lámpa fényét visszatartja a rózsaszinü selyemernyő, mely könnyü fátyolcsipkével, szalaggal diszitett, olyan, mint a pehely, hogy szinte félti az ember, hogy minden pillanatban lerepül.

Az urnő félig a Bösendorferhez forditott fotelen ül, keresetlen, egyszerü elegancziával veti magát a támlának, kissé jobbkarjára támaszkodva olvas.

A lámpa ernyője alól a fény éppen arczába tűz, karcsu nyaka olyan alabástromszerü, könnyü hajlásu, mint egy müvészi szoboré. Arczának gyönge pirját ugy emeli az a halványtengerzöld rüsé, mely a mögötte lévő selyemparna sarkával bugygyant elő. Lilás pongyolája csak a vallig érvényesül, a többi beleolvad a libegő homályba.

Olyan ez a gyerekasszony igy, mint az illuzió, mint egy tündéri előkép.

Férje egy hintaszéken hever s nézi . . . Őszülő bajuszát simogatja, melyet olyan fiatalosan bekunkoritva visel. Hogy jobban lásson, arany-czvikerét orrára teszi. Szótlanságban olyká tünik fel, mintha egy istennőnek cerberusa lenne. Majd elunja magát, előveszi czigerettetárczáját s udvariasan nejéhez szól:

— Jennym édes, megengedi, hogy rágyujtsak?

Hangja olyan kü önösen remeg, mint mikor az ifju első szerelmét vallja meg.

Az asszonyka fel sem tekint a könyvből, közönyösen válaszol:

— Tessék.

A gyufa serczen a fény egynehányszor fe rebben, ismét csend . . .

A férj végre megunja a tétlenségét s közeledik nejéhez. Lépései nesztelenek, elnyeli a puhaszőnyeg.

Megállt neje mögött. A nő megrezzen, hirtelen hátratekint:

— Ejnye Sándor de megijesztett

— Háborgatom? Bánt ez a némaság. Nem akartam zavarni, de az is bánt, hogy nem zavarhatom.

— Férjem, tehát joga van hozzá. . .

Hangja olyan hideg, mint a márvány érintése.

— A férj mozdulatlanul áll, mintha gondolkodnék, ujjai oralánczaval babálnak öntudatlanul.

Az asszonyka elnézi ezt a sápadt arczot, azt az őszhajat, azt a keserü-mosolygó ajkat, majd felkapja a könyvet és ismét olvasni kezd. Látni rajta, hogy nyugtalanabb, hogy csak nézi a betuket anélkül, hogy gondolataiban követné az irót.

Ismét a férj töri meg a csendet:

— Hát nem akar megszokni soha . . . soha?

A nő hanyagul veti hátra nyakát, arczát rózsapir futja be, szemei csillognak, tele vágygyal, tele ifju tűzzel . . . Megmozdulnak ajkai, de mintha susogásnál erősebben szólni nem tudna, csak annyit mond esupán:

— Sándor, miért vett el maga engem?

Mint a szellő susogása, olyan a szava, de, lelke legbelsejéből való, keserü, mint a kinius, őszinte, mint a virágfakadás . . .

A férj szinte megbizsong belé, hanyagul veti magát a mellette levő fotelbe. Fellázadt lélkiismerete lezarja ajkát, bünösnek érzi magát, hogy nem talál mentséget.

— Jennym, látta, hogy nem mai gyerek vagyok, hát miért jött hozzám?

— Gyermek voltam, tapasztalatlan. Elbolondítottak . . . A pénz . . . e mód . . . Hagyjuk ezt. Belátom, Sándor, banális dolog az ilyesmit feszegetni . . . En vagyok az oka mindenttek.

A férj, mintha nem is hallana az utóbbiakat, mintegy magában mormol:

— Gyermek volt. Ártatlan gyermek s én tortem le jogtalanul.

Arcza elkomorul, őszinte megbánás fogja el. Az asszony megszánja:

másik nélkül nem is létezhet. Ezt tapasztaljuk Ausztriában, ezt mindenhol, mert kell, hogy egyik táplálja a másikat.

Feliratokkal, vitákkal, idegen gyárak betelepitésével nem fogjuk a kivánt czélt elérni: pénz, olcsópénz nyujtásával, még pedig jó bőven és természetesen kellő óvatosság mellett, az alant irt feltételek mellett támogatná a kormány az ipart, akkor friss vérkeringés keletkeznék abban és az képzelhetlen gyorsasággal fellendülne; a többi magától jönne. Meg kellene gondolni, hogy a magyar kis- és közép-iparos-osztály zöme szegényemberekből áll, semmiből pedig alkotni nem lehet, pláne ott, hol a viszonyok is mostohák. Előttünk van a példa külföldön és Ausztriában, ahol még a kisember is sokkal könnyebben és olcsóbban férhet pénzhez, mint nálunk, ott aztán serényen munkálkodnak, terjeszkednek és vagyonosodnak olyannyira, hogy aránylag a legkisebb iparos több forgalmat ér el, mint nálunk a magukat gunyolólag nevezett czipőgyárak.

Azt hiszem kellően eeseteltem a helyzetet és most áttérek annak a bebizonyitására, hogy igenis volna mentség czipész kisiparosaink számára sőt határozott kilátás helyzetök javulására. Első sorban olyan pénzintézetet kellene kreálni, mely 1. tárczahitelben minimális kamattétel mellett váltókat leszámitolna; 2. közép, exportra dolgozó iparosoknak későbbi határidőre szóló szállitásokra nagyobb előlegeket nyujtani, a készárut esetleg beraktározni, a számlákat czedáltatni, több hasonló tranzakczió keresztülvitelét szorgalmazni; 3. hogy az intézetnek legfőbb feladata legyen az iparosok termelőképességét a legmagassabb fokig növelni, munkabérekre pénzt bőven előlegezni, a szállitásra kész árukat átvenni, az eladást közvetiteni, szóval odahatni, hogy a forgalom egészséges alapon minél nagyobb arányokat öltsön; 4. az intézetnek egyik legfontosabb feladata volna továbbá az is, hogy czipőgyártmányainknak a keleten piaczot találjon, vagy pedig módokat és eszközt nyujtani, hogy ez lehetséges legyen, mert fogyasztási források nélkül a dolog sikeres megoldása el sem képzelhető.

Ez, nézetem szerint, az egyedüli mód a boldogulásra, mert mig egyrészt a kormánynak semmi különös áldozatokat hozni nem volna szüksége, addig a felállitandó intézet egész üzletszerüleg végezne mindent és kis jóakarattal, aránylag csekély pénz-segélynyujtással mégis nagy hasznára lenne iparunknak, mert ilyen feltételek mellett ugy fellendülne, hogy Csehország hamar messze mögöttünk maradna, mert mi jobb és izlésesebb árukat készitünk.

A középiparosok a czipő-szakmában utolsó időben ugy segitenek pénzhiányukon, hogy közbe-közbe a bécsi export-öröknek dolgoznak. Erre nem lehet mondani, hogy a magyar iparos gyámoltalan, a midőn kénytelen az osztráknak dolgozni, hogy aztán az áru megdrágulva kerüljön vissza Magyarországba.

Hiába az az igyekvés is, mely a kisiparosokat a szövetkezetbe való belépésre ösztönzi, mert az édes-keveset lendit a dolgon. Épp oly hatástalan eszköz az ingyenes gépek kiosztása pénzsegély nélkül, mert mit ér a balta nyél nélkül? A pénzt kell a közép- és kisiparosnak hozzáférhetőbbé tenni, hogy dolgozhasson és alkothasson, akkor a helyzet javulása nem fog késni, sőt idővel ez az igy felsegitett osztály az államnak pontos és jó adófizető polgárokat szolgáltatna.

— Sándor, beszéljünk másról, megszokom ezt az életet is, csak néha-néha lep el ez a bolond gondolat.

Mintha másra akarná forditani a beszéd fonalát, telkapja a kezében lévő könyvet s mosolyogva emeli férje felé:

— Nem is képzeli, mennyire gyönyörü volt Pierre Lotti Chrisantemmije. Milyen könnyü stylus, milyen ügyes elbeszélő

Mindjobban hevül. Hangulata ugy változik, mint a nyári égbolt. A játszi, szeszélyes kedvből a férfire is ragad, mintha mosolyogna, csak ugy nyeli szemeivel ezt a gyerekasszonyt az ő kaczajával, az ő csacska szemével, s ki még mindig folytatja a japáni dolog dicséretét.

Istenem, milyen szép is lehet egy olyan japáni ház, sötétzöld, függönynyel, narancssárga drapériával, gardeniákkal, chrisantheumokkal.

A férj arcza derül, olyan szivesen tett volna meg bármit, amivel e gyerekasszoey kedvteléseit kielégitheti. Megragadta tehát az alkalmat:

— Édesem, mit szólna, ha én magácskának ilyen japáni házacskát épittetnék a kertben.

— Milyen kedves ember.

Megragadva a férje kezét és az ajkához emeli. Boldoggá tesz vele, szinte tánczolni szeretnék. Olyan zöld függönynyel, magas feljáróval.

— Igen, édesem, kényelmesen nyugvósággal, gardineákkal, chrisantheumokkal . . .

A kis asszonyka gyermekes jókedvvel, mintha nem is emlékeznék az előbbi jelenetre, a férj keblére veti magát. Az boldogan öleli s megcsókolja homlokát.

Kopogtatnak . . . A szobalány egy névjegyet hoz be. A férj átveszi, elolvassa s hirtelen a leányhoz fordul:

— Hol van?

— Künn a verandán.

A férj kirohan, alig ér rá visszaszólni:

— Pardon, édes, mindjárt jövök.

A nő meglepetve foglal helyet. Pár pillanat mulva csakugyan visszajött a férj egy kis pörgebajszu, elegáns ifjut vezetve a karján.

Az asszonyka elpirul, hirtelen zavarában nem tudja, hogy mit tegyen.

A férj bemutatja őket egymásnak:

— Feleségem — unokaöcsém.

A férj unokaöcscséhez fordulva szól:

— Képzeld, ma olyan örömet szereztem neki, hogy magam is boldog vagyok. Japánházikót épittetek neki, a kertben. Mit szólsz hozzá?

— Nagyszerü lesz!

* * *

A japáni ház készen áll, a nő boldogan ölelgeti az ő kedves urát. Olyan boldog a házban mindenki

A nőcske a japáni házikójában ábrándozik a holdvilágos és világtalan estéken.

A férj a cselédséggel olyan mozgó pálczikákon lengő lámpákat hordoz a kert előtt föl és alá . . .

Az unokaöcscs pedig lesve jár Tanuja ennek a puska és a kötélhágcsó a kert hátulsó falán.

Tóth Kálmán.

Az alkoholizmus ellen.

Az egyes törvényhatóságok nem egy izben irtak föl a képviselőházhoz, hogy a korcsmáknak, de főleg a pálinkamérőknek vasár- és ünnepnapokon való nyitvatartását törvényileg tiltsa meg.

Valóban megdöbbentő szinekkel ecsetelik e fölterjesztésekben a pálinkaivás következményeit. A sorozások alkalmával is szembetünik az alkohol tulságos élvezésének ijesztőképe. Évről évre satnyább emberanyag áll elő a véderő számára. Testileg lelkileg tönkreteszi a pálinkaivás a nemzet fiait, megmételyezi, végenyészetbe sodorja az egymásután következő ivadékokat.

Ily és ehhez hasonló elrémitő képeket nyujtanak a törvényhatóságok az egyes vidékeken látható, tapasztalható, valóban elszomoritó állapotokról, amit igazán érző ember nem nézhet végig szótalanul és már ezért is sürgetik a törvényhatóságok a törvény kötelező kimondását, hogy vasárnapokon és a nagy ünnepek első napján, az Istentiszteletek ideje alatt zárva legyenek a korcsmák és pálinkamérések.

Mily visszataszitó, midőn a nép buzgó imádság, ájtatos prédikáczió után a templomból kijövet azonnal ellepi a szemben vagy a környéken levő korcsmákat és pálinkaméréseket.

Ha a nép előtt zárva vannak vasár- és ünnepnapokon az italmérések, ugy a templomból a vallásos érzelem nem vész ki azonnal belőle, mert nincs, ami annyira elvonhatná az Istentisztelet alatt szerzett tiszta hitéből: jobbnak, nemesebbnek érzi magát, a szenvedélyek elcsendesülnek, nem elégedetlenkedik, bizik a jövőben, uj erőt és kedvet érez magában uj munkához; a czüggedés helyett a remény hatja át, az Istentiszteletben vigasztalást talál.

Mily undort, förtelmet keltő, mennyi alávalóság, erkölcstelenség van abban, ha a nép a templomból egyenest a korcsma felé tart. A vallásosság arczulcsapása ez; a tiszta hit-életet pirulásra készti e látvány.

Ott a korcsmában, a pálinkásboltban burjánzik a sok nemtelen érzés. Az erkölcstelenség itt vad orgiákat ül, az iszákosság itt szülemlik meg.

Ott látjuk a szenvedélyek magas, megfélemlitő csapongását, a lázongó kedvet, ott terem meg a sok rossz, hamis gondolat; ott van kitünő talaja a szoczializmusnak.

A korcsmákban, pálinkamérésekben szokik hozzá a zsenge, tudatlan gyermek, a jövő nemzedéke a szeszesital élvezéséhez; ugy tesz, ahogy látja maga előtt; a példát az öregek mutatják, adják, sőt serkentik is az ivásra, mert azt virtusnak tartják, hogy ki tud többet inni.

Az ifju itt lesz kora-vénné, itt tompulnak el a legnemesebb érzelmei. Nem tud örülni, lelkesülni, elveszti kedélye üdeségét, a fiatalság zománczát.

Ismeretes dolgok ezek, fölösleges is tovább firtatnunk.

Valóban nemes cselekedet lenne a kormány részéről, ha meghallgatná a törvényhatóságok kellőleg megokolt pana-

szait és elzárná a nép elől vasár- és ünnepnapokon az italméréseket.

Hadd foglalkozzanak az emberek e napokon hasznosabb, testet-lelket nemesitő dolgokkal. Szenteljék a délelőttöt az ájtatosságnak, a délutánt meg nekik való könyvek olvasásával, ártatlan játékkal, szórakozással, érdekes eszmecserével.

A tanultabbak tartsanak közülök közérdekü olvasásokat vagy kérjenek föl abban a helységben olyant (pap, tanitó), aki erre hivatott és készséggel rá áll a jó ügy érdekében.

Immár az iszákosság, az alkoholizmus oly nagy fokot ért el nálunk, hogy gyors intézkedések, szigoru törvények e téren megbecsülhetetlenül szükségesek volnának.

Az egész nemzet megsinyli, ha fiai az alkohol tulságos élvezetébe fojtják bujukat, bánatukat. Nem lehet azt az embert többé visszaadni önmagának, ki egyszer az ivásnak adta magát. A következő generációk érzik elődeik büneit.

Csakis józanmunkás, Istenfelő férfiakra van szükségünk, ilyeneket kell nevelnünk a hazánk.

A legszigorubb intézkedések, a szeszesitalok élvezésének a korlátozására: a a leghumánusabb föladatok közzé tartoznak s amennyiben a kormány, a parlament a törvényhatóságok általános óhajának eleget tesz és a népet elzárja vasár- és ünnepnapokon a korcsmáktól és pálinkamérésektől, elévülhetetlen érdemeket szerez magának.

Nemzetünk csak ugy lehet valóban nagygyá, hatalmassá, csak ugy varázsolhatja elő régi dicsőségét, ha őseink erkölcseiket megtartják, ha fiai közelismerést vivnak ki maguknak és együttes munkálkodással iparkodnának a haza szent ügyét előbbre vinni.

HIREK.

— **Képviselőválasztás.** Gyönyörü, veröfényes reggel van. Mintha csak a természet is tudná e nap jelentőségét, játszi sugárral özönli el Kis-Czell utczáit, mely sürgő-forgó néppel van telve. S ez a sok nép két pártra oszlik, mindegyik szive telve a legnagyobb reménynyel. Szavazáshoz készülnek. Nagy János, mint v. elnök pont 8 órakor a választást megnyitottnak nyilvánitja. Kilencz óráig a bejelentések a törvény által megszabott formában megtörténnek. Két jelöltünk van: névszerint dr. Maróthy László szabadelvü és dr. Győry Elek függetlenségi és 48-as programmal. Kilencz óra után a szavazó polgárok az urnához járulnak, melyből:

10½ órakor
Maróthyé: 231
Győryé: 77

11 órakor
Maróthyé: 345
Győryé: 161

11½ órakor
Maróthyé: 421
Győryé: 190

1½ órakor
Maróthyé: 520
Győryé: 389

3½ órakor
Maróthyé: 821
Győryé: 500

5 órakor
Maróthyé: 1099
Győryé: 625

Pótszavazás előtt 6 óra 5 perczkor.
Maróthyé: 1230
Győryé: 864

Pótszavazás után 7 óra 5 perczkor.
Maróthyé: 1260
Győryé: 887

7 óra 5 perczkor a szavazás berekesztetett. S amint látjuk, Maróthy László dr. **377** szavazatkülönbséggel győzött. Neki lett átnyujtva a kis-czelli képv. választókerület mandátuma, mely hosszu 30 éven át csak függetlenségi 48-as kezébe volt letéve. A függetlenségi 46-as tábor ugyan most is nehezen adta meg magát, küzdött a végső perczig, nem engedett a 48-ból. Csak mikor már az utolsó reménysugár is kialudt, hagyott fel szomoruan, igazi fájó érzéssel. S a szép, veröfényes, reményteli reggel után komor sötétség leplével mérhetetlen fájdalom borult a 48-as pártra. Mig a másik párt erről mit sem tudott, mámor s diadalittasan éljenezte Maróthy László drt.

— **Vasvármegye uj képviselői.** A folyó hó 2-án tartott képviselőválasztásokon vármegyénk területén a következők választattak meg. Szombathelyen: Ehen Gyula szabadelvü, dr. Major Ferencz néppárti ellen. Szent-Gotthárdon: Széll Kálmán miniszterelnök. Köszegen: Szájbély Gyula szabadelvü. Kines István néppárti ellen. Kis-Czellben: Maróthy László dr. szabadelvü, Győry Elek dr. függetlenségi ellen. Sárváron: Förster Ottó néppárti, Mesterházy Gedeon szabadelvü ellen, Németujváron: Semadám néppárti, Rosenberg Gyula szabadelvü ellen. Körmenden: Chernel György szabadelvü, Pásztor Árpád függetlenségi ellen. Muraszombatban: Károlyi Antal dr. szabadelvü, Batthiány Zsigmond néppárti ellen, ki különben szavazás közben visszalépett. Felső-Eőrön: Gróf Erdődy Gyula szabadelvüt egyhangulag ujra megválasztották. Rumban: Buzáth Ferencz néppárti győzött a függetlenségi Ernuszt Gézával szemben. A vármegye tiz képviselője közül 7 szabadelvü, 3 néppárti.

— **Egy öreg 48-as szavazó keserve.** Megható jelenetnek voltak szemtanui Kis-Czellben, a választás napján. Egy öreg 48-as honvéd, kezében egy régi, foszlányos zászlóval jött be a választásra, hogy leszavazzon Győry Elekre. Le is szavazott a jó öreg és türelemmel, odaadással várta a választás eredményét. Mikor azután hirül vitték neki a választás eredményét, mely Maróthy dr. győzelmével végződött, a jó öregnek, a nagy idők élő tanujának megeredtek a könyüi, végigpergett napbarnitott arczán, megcsókolta vihartépett, foszlányos zászlóját s szivében mély bánattal, roskatag léptekkel indult hazafelé.

— **Elpáholt kortes.** Hertelendy Gyula, magyar-gencsi birtokos ugyancsak megjárta Kis-Czellben a választás napján. A függetlenségi választók táborán vezette keresztül utja és ez utja közben a függetlenségi választók elfogták és a zászlórudakkal több ütést mertek reá. Szerencséje volt Hertelendynek, hogy ismerősei, köztük Bárdossy Imre függetlenségi vezér is észrevette Hertelendy Gyula kellemetlen helyzetét és többen segitségére siettek és kiszabadították veszedelmes helyzetéből. Ha idejekorán segitségére nem sietnek Hertelendynek, aligha szabadul ki ép testtel a függetlenségiek táborából. Hertelendyt a kellemetlen incziden után Bárdossy Imre Győry Elekhez vezette a „Sas"-szállodába, hová több függetlenségi választó követte és itt is erős kifakadásokkal illették. Végre is Győry Elek csititotta le a feldühödt választókat.

— **Szinészet.** Dobó Sándor szintársulatával pénteken érkezett Kis Czellbe. Ha ugy nem tesz most is, mint a tavaszszal, akkor valószinü, tegnap megkezdte előadásainak sororozatát.

— **Tüzek.** Szerdán éjjel Csöngen kigyulladt Pletnits Ferencz dr. Kis-czelli ügyvéd birtokán egy szalmakazal, melyben 150 kereszt gabonának a szalmája volt. — Tokoreson ugyancsak szerdán éjjel égett el egy szalmakazal. A szállongó hirek szerint mindkét tüzeset összefüggésben van a most lefolyt választással.

— **Szüret a Sághegyen.** A rendes szüret pénteken vette kezdetét a Sághegyen. Bár a szeptemberi hosszas esőzés sok kárt tett a Sághegyen, mindazonáltal jó, közepes termésre számitanak a szőlősgazdák.

— **Ménlovak vizsgálata.** Az 1902. évben köztenyésztésre szánt és magántulajdont képező ménlovak vizsgálata Kis-Czellben november hó 5-én lesz, reggeli 8 órakor. Elnök: id. Vidos József, bizottsági tag: Takács Ferencz.

— **A vasmegyei czukorgyár rt** 1900/1901. évi mérlegét 148,290 kor. tiszta nyereséggel zárta le, az előző évi 143,218 koronával szemben. A mérleget, valamint a veszteség- és nyereségszámlát itt adjuk:

Mérlegszámla. Vagyon: czukorgyár-telep és berendezés 3,587,061, pénztár 65,350, adósok 1,033,200, készletek 391,812 kor. — Teher: részvénytőke 1,500,000, hitelezők 2,239,000, értékcsökkenés 1,487,061, nyereség- és veszteségszámla: az 1899/900. üzemév nyereségmaradványa 3072, az 1900/901. üzemév nyeresége 148,290 kor. Összesen 5,077,424 kor.

Nyereség- és veszteségszámla. Tartozik: kamat 86,585, költség 14,512, adó 33,784, tiszti fizetések 67,830, értékesökkenés 331,692, nyereség 151,362 kor. — Követel: az 1899/900. üzemév nyereségmaradványa 3,072, bruttó-bevétel az 1900/901. üzemévben 682,696 kor. Összesen 685,768 korona.

— **Almatermelők figyelmébe.** Darányi földmivelésügyi miniszter ez értékesitési viszonyok javitására akként intézkedett, hogy minisztériumának illetékes osztályai a magyar termelő közönséggel és a külföldi nagyobb vásárlókkal kontaktusban legyenek. Ennek lehet köszönni, hogy a földmüvelésügyi minisztérium gyümölcsészeti osztályában nap-nap mellett nagyobb külföldi gyümölcskereskedőknek és főleg németországiaknak vaggonszámra való megrendelése érkezik almára. Ezt a körülményt a termelők figyelmébe azzal ajánljuk, hogy akinek nagyobb mennyiségü eladó almája van, egyszerü levelezőlapon jelentse be ezt a földmivelésügyi minisztérium gyümölcsészeti osztályának, amely minden esetben közrehat, hogy a magyar alma külföldön vevőkre találjon.

— **A választási** küzdelem izgató hevében vagyunk. Kortes-zajtól visznangzik az egész ország. A közönség érdeklődése a legmagasabb fokra hágott. A sajtó természetesen igyekszik ezt a nagy érdeklődést tőle telhetőleg kielégiteni. Valamennyi ujságot azonban fölülmulja a „Budapest" képes pol. napilap, amely nemcsak hü és gyors tudósitasaiban, hanem sikerült kiviteli képekben is tájékoztatja olvasóit a választási mozgalmakról, A „Budapest" egyébként a legjobban ajánlható ujsag. Vezérczikkeit ismert nevü publicisták irják, köztük Kossuth Ferencz, az orsz. függetlenségi és 48-as párt nagynevü elnöke. Hirrovata megbizható és friss; regényei érdekfesztők. Ujévkor minden előfizetőjének egy igen szép naptárt ad ingyen, hetenkint jutalomkönyveket és egy Jószív sorsjegyet sorsol ki. A mellett a legolcsóbb napilap, mert havonkint csak két koronába kerül. A kiadóhivatal Budapesten, IV, Sarkantyus utcza 3 szám alatt vanahova az előfizetési pénzek küldendők. Kivánatra egy pár mutatványszámot is küld.

— **A „Magyarság"-ot,** mely czidőszerint nemcsak a legolcsóbb napilap Budapesten, de egyike is a leggondosabban szerkesztett ujságoknak, jószivvel ajánljuk olvasóink figyelmébe. E lapnak mostantól kezdve Benedek Elek a felelős szerkesztője, a magyar családok e kedvelt irója, Györffy Gyula orsz. képviselő a főszerkesztője és Jancsó Benedek a nemzetiségi ügyek ez alapos ismerője a főmunkatársa. A „Magyarság" a székely-kérdés, e nagy nemzeti kérdés napirenden tartása mellett, czéljához hiven az egész magyarság érecket szolgálja, a régi jó magyar erkölcsök visszaállitásán munkál, és évégből a szerkesztő szigoruan ügyel arra, hogy a „Magyarság"-ot az ifju nemzedék is erkölcsi veszedelem nélkul olvashassa. Erre kezesség Benedek Elek neve, irói multja. Az ő táborában válogatott irói gárda gyült össze. Az ország minden részéből kétszáz tollforgató ember ajánlotta fel e nagy és szép munkában való részvételét s a belső munkatársak, tarczairók válogatott gárdája támogatja állandóan, igy: Bedő Albert, Gaál Mózes, Jakab Ödön, Petelei István, Földes Géza, Geley József (segédszerk.), Lengyel Laura, Szana Tamás, Csulak Lajos, Tarcsafalvi Albert, K. Simó Ferencz, Rapp Viktor, stb. A „Magyarság" mindennap kora délután jelen meg 8—12 oldalon. Videkre 14 korona, Budapesten 12 korona egy évre az előfizetési ára, tehát szegény ember is járathatja. A „Magyarság" kiadóhivatala: Budapesten, VIII. kerület, Szentkiralyi utcza 28 a.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy kabátok és gallérok igen nagy választékban érkeztek, melyeket a már nálunk megszokott árakon árusitunk el. Lövenstein és fiai, Kis Czell és Pápa.

2571/901. tk.

Utóajánlati árverési hirdetmény kivonat.

Salzberger Sámuel örökösei jánosházai lakos végrehajtatónak, Wallach Sámuelné jánosházai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási utóajánlati árverés 53 kor. 40 fill. tőkekövetelés és ennek 1900. évi január 1-től járó 5% kamatai 18 kor. 60 fillér és 22 kor. 20 fillér és 9 kor. végrehajtási és árverés kérési megállapitott és a még felmerülendő költségeknek kielégitése végett az 1881. 60. tcz. 144. §-a alapján és a 146. §/a/ értelmében a szombathelyi kir. törvényszék és a kis-czelli kir. jbiróság területén levő Jánosháza községben a jánosházai 96. sz. tjkvben A. I. 278. hrsz. alatt foglalt 59. sz. házas ingatlanból Wallach Sámuelné szül. Szijjártó Julianna 22/36 od résznyi illetőségére 1584 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül:

1901. (ezerkilenczszázegy) évi október hó 28. (huszonnyolczdaik) napjának d. e. 10 órája

Jánosházára tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 158 kor 40 fillért bánatpénz fejében a birói kiküldött kezéhez letenni.

A vételár és ennek az árverés napjától számitandó 5% kamatai 3 egyenlő részletben, vagyis az elsőt 30 nap alatt, a másodikat 60 nap alatt, a harmadikat 90 nap alatt lefizetendők.

Az árverési feltételek alulirt tkvi hatóságnál és Jánosháza községházánál tekinthetők meg.

Miről az érdekeltek értesittetnek.

Kis-Czell, 1901. évi szeptember hó 17.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. SZABÓ, kir. jbiró

2266/1901. tk.

Árverési hirdetmény kivonat.

Horváth József és neje Nagy Anna jánosházai lakosok, ugy a csatlakozott Farkas Ferencz, Horváth József és neje Nagy Anna jánosházai lakosok végrehajtatóknak, Farkas Anna ifj. Balogh Sándorné ujpesti lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 415 kor. 60 fillér tőke követelés, 78 kor. 79 fillér per és 17 kor. 20 fillér végrehajtási költségek, valamint 52 kor. tőke és 12 kor. 60 fillér költség, nemkülönben 66 kor. költség, valamint jelenlegi 13 kor. 80 fillér s a még felmerülendő költségeknek kielégitése végett az 1881. évi 60. t.-cz. 144. § a alapján és a 146 §-a értelmében a kis-czelli kir. jbiróság területén levő a jánosházai 60. sz. tjkvben A. I. 1—4. sorsz. alatt foglalt 97. sz. házas ingatlanból Farkas Annának 5/12-ed résznyi illetőségére 544 kor., a † 957. hrsz. alatt foglalt ingatlanból, ugyannnnak 5/12-ed résznyi illetőségére, illetőleg az 1881. évi 60. t.-cz. 156. § a alapján az egész ingatlanra 204 kor. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül:

1901. (ezerkilenczszázegy) évi október hó 22. (huszonkettedik) napjának dél előtt 9 órája

Jánosháza községházához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 54 kor. 40 fillért és 20 kor. 40 fillért bánatpénz fejében a birói kiküldött kezéhez letenni.

A vételár és ennek az árverés napjától számitandó 5% kamatai 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt 30 nap alatt, a masodikat 60 nap alatt, a harmadikat 90 nap alatt lefizetendők.

Az árverési feltételek alulirt telekkönyvihatóságnál és Jánosháza községházánál tekinthetők meg.

Miről az érdekeltek értesittetnek.

Kis Czell, 1901. évi aug. hó 14.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvvi hatóság.

Dr. SZABÓ, kir. jbiró.

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes fogyasztó igények részére.

KOHN T. DEZSŐ

bőr és czipészkellékek gyári raktára

DEVECSER.

Nagyválasztéku raktár, mindennemü bel- és külföldi borokben.

Valódi brünni talpak gyári raktára.

Mindennemu kellékek a czipészek, csizmadiák, szijgyártók és kárpitosok részére.

Legolcsóbb bevásárlási forrás, lelkiismeretes, pontos és gyors kiszolgálás.

Az összes kiállitásokon csakis legelső dijjal kitüntetett és a legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által legtöbbször ajánlott

Eszterházy-cognac-ot

t. vevőimnek figyelmébe ajánlom.

Németh Emil

füszerkereskedő.

Kis-Czell.

Nyomdai munkákat izlésesen, csinosan jutányos áron készit hirlapunk könyvnyomdája.

Klein és Spitzer

szarvasmarha kereskedők

KIS-CZELL.

Megvételre ajánlanak a t. uraságoknak és a n. é. gazdaközönségnek első rendü kifogástalan minőségü

Erdélyi igás ökröket

versenyképes árakon.

Előjegyzéseket s levélbeli megrendeléseket elfogadnak

Klein és Spitzer

kereskedők, Kis-Czell.

VÉDJEGY.

FERENCZ

pálinka (sóshorszasz)

Vértes gyógyszerészfele,

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében ugy külső, mint belső használatra mindenek-előtt legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyüró módszerre (massage) Kitünő sikerrel használtatik köszvény, csüz, meghülések ellen, bénulasok, ficzamoknál, gyulladás- és kelésnél, továbbá a fejbőr erősitésére, valamint a száj tisztitására; belsőleg gyomor-görcs, rosszullét, fejfájás, stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általán sokat gyalogloknak nélkülözhetetlen, Valódi csak a mellékelt védjegygyél. Egy üveg 30 ill., 1 és 2 kor. Kapható Kis Czellben: **Nagy Gyula** ur füszerkereskedésében s egyaltalán ott, hol plakátok a fenti védjegygyel láthatók, füszerkereskedésekben, valamint közvetlen:

VÉRTES L. Sas-gyógysz. Lugoson.

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vallalat gyorssajtójan Devecserben, 1901.